

Zveza slovenskih kulturnih društev

PREDSEDNIŠKO POROČILO

Špeter, 28. aprila 2017

Dragi predstavniki in drage predstavnice društev, spoštovani gostje,

Pisati predsedniško poročilo zveze slovenskih kulturnih društev ni enostavna stvar. Po letu dni so se pred mano zvrstili dogodki in obrazi, ki so v zadnjih 365 dneh zaznamovali našo organizacijo. Veliko smo se ukvarjali **z notranjo reorganizacijo**, ki ni še zaključena, in veliko energij posvetili odprtim vprašanjem, ki so že dolgo čakali na odgovore. Tu mislim npr. na saniranje tržaškega sedeža, ki je zaradi azbesta bil nevaren in škodljiv za naše uslužbence. Kot človek, ki med svojim delovnim urnikom presedi precej ur v pisarni se mi je zdelo nepojmljivo, da bi s tem posegom še zavlačevali. Tako so bili prvi meseci namenjeni temu, kar naj bi izboljšalo delovne pogoje naših uslužbenk. In vsi dobro veste, kaj pomeni še tako majhen vzdrževalni poseg. Pod vdanim vodstvom Mirne in nekako v sodelovanju s Jadransko finančno družbo smo preuredili in osvežili prostore na ul. sv. Frančiška in verjemite mi, da se mi je ob zaključku del odvalil velik kamen s srca.

Kot vsi dobro veste, sta se vloga in odgovornosti Zveze do njenih članic v zadnjih dveh letih precej spremenili. Nov način financiranja društev je zahteval tudi poglobljeno razpravo o vseh oblikah financiranja društev. Zato smo se temeljito lotili **prenove pravilnika**, ki naj upošteva tudi vse novosti zadnjih let. Rezultat tega dela je nov pravilnik, ki ga bomo odobrili kasneje. Tu bi rada podčrtala zelo dobro skupinsko delo vseh tistih, ki so temu posvetili svoj čas. Svoje so dodala tudi društva oz. vaša aktivna prisotnost na pokrajinskih svetih, na katerih so prišle na dan še dodatne vsebine in izboljšave.

Prav aktivni pristop društev oz. Interakcija Zveza – društva pripomore k rasti vsega našega gibanja. Z medsebojnim sodelovanjem in povezovanjem skupaj rastemo in se razvijamo ter vnašamo novosti, ki so potrebne za vsak živ in razmišljujoči organizem. Tu lahko odigrajo bistveno vlogo **pokrajinski odbori**, ki z dobrim poznavanjem območja, na katerem delujejo, so na vsebinski ravni tisti dejanski povezovalni člen med zvezo in društvi. Kot konkretni primer naj navedem sodelovanje različnih društev pri izpeljavi koncertov PP na Tržaškem, projekt jarki in kapljice kulture na Goriškem in pa mladinsko glasbena vitalnost v Benečiji. Ne smemo pozabiti, da smo tik pred odprtjem muzeja in novega

sedeža v Reziji ter 50-letnice centra za kulturne raziskave v Bardu. V naslednji točki dnevnega reda pa bomo med svoje članice sprejeli tudi društvo iz Slovensko kulturno središče Planika iz Kanalske doline, tako da bomo postali največ deželna organizacija Slovencev v Italiji. To nam nalaga nove naloge in odgovornosti, in istočasno moramo to svojo značilnost še boljše tržiti in uveljavljati. Tako kot moramo to storiti za vse, kar je značilno za posamezne segmente naše zveze in njenih pokrajinskih območij. Da je to naše veliko bogastvo morajo zaznati tudi članice, ki to našo deželnost lahko izkoristijo za sodelovanje pri razpisih, ki lahko prispevajo dodatna finančna sredstva za ambicioznejše projekte. Vpogled v to bogastvo predstavlja predvsem naš Zbornik – vodnik, ki je doživel predstavitve v vseh treh pokrajinah in je dejansko vir informacij ne samo za tiste, ki ne poznajo naših društev, ampak tudi za nas same, ki smo si včasih preveč oddaljeni in to ne samo fizično.

Če je v veliki večini primerov **soočanje z društvi** pozitivno in konstruktivno, si ne smemo prikrivati, da v nekaterih okoljih oz. z nekaterimi društvi dialoga skoraj ni oz. so pri tem težave in stare zamere. Mislim, da je treba to preseči z odkritim pogovorom in preseči nesporazume, ki so privedli do teh neprijetnih situacij. Verjamem, da bo to koristilo vsem in trdno verjamem, da ima pri tem bistveno vlogo iskrena beseda. Sama sem za to vedno na razpolago, ker sem prepričana, da napak iz preteklosti ne smemo ponoviti, a da to dosežemo, si to moramo želeli tako na eni kot na drugi strani.

Nameni in cilji Zveze so jasno opredeljeni v 3.členu Statuta. Vabim vas, da si ta člen, kot tudi podobne člene društvenih statotov, od časa do časa preberete, saj so osnova našega delovanja in tudi vir navdiha. Te cilje zasledujemo tudi s **sodelovanjem z drugimi organizacijami**. Srečanja na sestankih deželne zborovske organizacije USCI bogatijo in spodbujajo k novim prijemom na zborovskem področju (brošura in pa projekt tržaškega zbora izhajata iz tega sodelovanja, ne smemo pa pozabiti projektov, kot je Nativitas, ki poveže vse zборе na deželnem območju, medtem ko se niz Pashalia ni prijel). Vsedržavno združenje ARCI in predvsem aktivna soudeležba pri ARCI – civilna služba nam na osnovi odobrenih projektov omogoča, da v svoje vrste sprejmemo mlade, ki

v naših ustanovah opravljajo letos še posebno dragoceno delo. Mladi se pri nas dodatno izpopolnjujejo, Zvezi pa omogočajo, da je v stalnem stiku z mlajšo generacijo ter ji ponuja možnost, da izpelje projekte, ki so jim pri srcu. Tudi letos že nekaj pripravljajo.....

Do tvornejšega sodelovanja, ki pa se lahko še izboljša, je prišlo na relaciji Zveza – Zveza pevskih zborov Primorske, saj smo bili na sejah deležni posluha in odobravanja naših predlogov. Primorska poje je v naših krajih in v naši režiji zapela kar 8x (na dvanajst koncertih v Italiji). V bodoče se bomo morali potruditi, da si izborimo večjo prisotnost kakovostnih zborov na vseh koncertih. Naj se tu zahvalim vsem društvom, ki so pripomogla k uspešni izvedbi teh pevskih srečanj.

Našemu delovanju zvesto sledi in konkretno podpira tudi Javni sklad za kulturne dejavnosti. S prejšnjim direktorjem Tršarjem smo se srečali decembra, medtem ko nas bo novi sprejel 11.maja. Zelo vljudno so nam istega dne odstopili tudi sejno dvorano v Lj za srečanje s partnerji mednarodne likovne kolonije, ki je letos v naši režiji in v sodelovanju z društvom Lonjer – Katinara, in bo sodila med preddogodke Slofesta. Lani je potekala na Koroškem in lep avgustovski dan je bil kot nalašč za obisk mladih umetnic in mentoric, ki so zastopale našo organizacijo in Slovence v Italiji.

Če ostanem za trenutek pri **javnih ustanovah v Sloveniji**, ne morem mimo podpore Ministrstva za zamejce in Slovence po svetu, ki redno podpira našo dejavnost, čeprav smo v zadnjih letih zabeležili, kot vse organizacije, nižji prispevek, kar je odločilno vplivalo na bilance prejšnjih let. Sedanji priliv sredstev je nekoliko kostantnejši in upamo, da se bo v prihodnosti spet nekoliko zvišal. Pri tem računamo tudi na podporo krovne organizacije.

Finančno usodo Zveze kroji predvsem **Dežela Furlanija – Julijska krajina**, saj prispeva levji delež. Letos beležimo na tem področju velike novosti, saj bomo imeli po novem pravilniku, ki ga pripravljajo na deželi zagotovljenih 80% sredstev, medtem ko si bo treba dodatnih 20% "priboriti" s predstavitvijo prepričljivih programov in vsebin, ki bodo točkovani na osnovi npr. leta ustanovitve, števila uslužbencev, teritorialne razsežnosti, števila članstva,

promociji slovenskega jezika, notranje organizacije, sposobnosti za pridobivanje dodatnih finančnih sredstev, sodelovanja z ustanovami v Sloveniji, pretekli dejavnosti, promociji in komunikaciji. Ker pravilnika še ni in tudi kriteriji in točkovanja so v marsičem precej medli in neopredeljeni, je ta novost vzbudila pri vseh organizacijah nelagodje in negotovost, kar gotovo ne vpliva pozitivno na delovanje ustanov. Krovni organizaciji sta v ta namen sklicali več sestankov, na katerih smo bili vselej prisotni, in tudi z odbornikom Torrentijem, ki je vse nas povabil, da pošljemo svoje pripombe in predloge, da bo pravilnik kar se da sprejemljiv. To delamo, kar se mi zdi pomembno, v sodelovanju z drugimi zvezami (ZSŠDI, Slovenska prosveta in Zveza slovenske katoliške prosvete iz Go). Glede na vse bolj zapleteno zakonodajo, vse večje odgovornosti predsednikov in odborov ter neusmiljeno birokracijo, ki nas prevečkrat zaposluje na škodo ustvarjalnosti in vsebinskega razvoja, bi morda veljalo pomisliti, da bi v sklopu skupnosti imeli strokovno službo, ki bi bila v oporo in pomoč in bi organizacije vsaj delno razbremenila, predvsem ko prihaja do novosti na pravno - administrativnem področju.

O **finančnem stanju** bo podrobno poročal blagajnik. Vseeno pa bi tu izpostavila, da nam je v zadnjih dveh letih uspelo zaustaviti negativni trend in bomo napeli vse svoje sile, da čimprej dosežemo pozitivno nulo. Razmišljati pa je nujno potrebno o novih prijemih za pridobivanje novih in drugačnih finančnih sredstev, kar pa je večkrat povezano s sposobnostjo snovanja in uresničevanja dobrih projektov (npr. projekt Civibank za Slofest). Kajti, naj bo to vseč ali ne, se je Slofest vselej finančno pokrival.

Za čimboljše delovanje je gotovo pozitivno, če imamo med sogovorniki **naklonjene institucije in organizacije**, ki z odobravanjem gledajo in podpirajo našo dejavnost, s katerimi se srečujemo, soočamo, izmenjujemo mnenja – kot npr. s SKGZ. V tem kontekstu se nam zdi tudi pozitivno novo ozračje med krovnicama, od katerega bomo vsi pridobili. Želim si, da bi čimboljše odnose gojili z vsemi ustanovami Slovencev v Italiji ter skupaj dali svoj doprinos k razvoju tega našega prostora. V lanskem poletju smo se zato razveselili vabila k sodelovanju na Barcolani, letos pa z velikim pričakovanjem

pričakujemo odziv na naše vabilo k sodelovanju na Slofestu. Slofest se je rodil v sklopu ZSKD-ja, a naj bo pobuda vseh. Vsak mora biti na njem protagonist s svojo pobudo, vsak ima pravico, da ima svoj prostor, in ga napolni z lastno vsebino. Verjamemo, da bo vsem nam to uspelo. Letošnji Slofest prinaša tudi svojo deželno razsežnost, saj bodo dogodki potekali tako v Benečiji, Gorici in v Trstu. Vsak pokrajinski odbor oz.svet bo pripravil tak projekt, ki bo vsebinsko in estetsko na najboljši način pokazal, da ta dežela brez nas bi bila veliko revnejša in bolj dolgočasna. Jezikovne in narodnostne skupnosti smo dodana vrednost tega našega prostora. In to ne samo mi, ampak tudi drugi. Zato smo stopili v stik z drugimi skupnostmi na Tržaškem in jim ponudili konkretno obliko sodelovanja s pripravo nedeljskega programa letošnjega Slofesta, kar so z veseljem sprejeli.

Za vse naše večje pobude je treba nameniti posebno pozornost in vzpostaviti stike z **javnimi upravami**, predvsem Občinam, ki si s svojo podporo, tudi moralno, lahko odlično pripomorejo k uspehu prirediteljev. Trenutno je treba posebno pozornost nameniti Občini Trst, saj ne bi radi, da bi se že večkrat izražena naklonjenost naenkrat spremenila v kakšno nerešljivo tehnično ali birokratsko težavo, kot se je to zgodilo našim prijateljem sorodne italijanske organizacije. Zato se že sedaj zahvaljujemo vsem, ki nam bodo pomagali pri pristojnih oblasteh tako na Videnskem, Goriškem kot Tržaškem ob bližajočem se Slofestu.

Kot sem povedala moramo biti, torej, do dogajanja in sprememb v javnih upravah pozorni. Zato sledimo dogajanju predvsem v Gorici in ponekod na Videnskem, kjer bodo čez mesec upravne volitve. Kot dobro vemo iz izkušenj, ki smo si jih nabrali v teh letih, ni vseeno, kdo upravlja občine, kjer so zgodovinsko naseljeni Slovenci. Upamo, da bomo priča pozitivnim premikom.

Naklonjenost javnih uprav se odraža tudi do odnosa, ki ga le-te imajo do našega **jezika**. Vidna dvojezičnost pripomore k dostojanstvu slovenskega jezika in ponosu pripadnikov skupnosti. Na svoj jezik moramo biti ponosni predvsem sami, zato ga ne smemo zanemarjati ali biti do tega vprašanja ravnodušni. V naših društvih imamo neznatno število dejavnosti ali dela

dejavnosti, ki bi potekale v drugem jeziku. Na to smo lahko ponosni, čeprav je za nas to nekaj naravnega. Jezik opredeljuje naše dejavnosti in našo bit. Je naš razpoznavni znak, brez tega nas ni. A vselej moramo dati tudi drugim možnost, da se približajo naši kulturi in našemu jeziku (okrepiti tečaje slovenščine po društvih v sodelovanju z zavodskimi sveti). To naj bo eden izmed ciljev / nalog prihajajočega obdobja.

Zavedamo se, da se je svet, okolje v zadnjih letih popolnoma spremenil. Zato bomo morali tudi mi kaj spremeniti, da bomo bolje kljubovali izzivom časa, ki je pred nami. V nadaljevanju mandata bomo preverili tudi možnost, da spremenimo določene člene **statuta**, da postane organizacija bolj prožna in v sozvočju z ritmi in časovno razpoložljivostjo sodobnega kulturnega delavca.

V mislih moramo imeti jutrišnjega kulturnega delavca, ki bo različen od današnjega, kot smo mi različni od naših predhodnikov. **Mladi**, mlajši in novi obrazi morajo začuti, da je društvo tudi njihov prostor, prostor, v katerem se lahko prosto izražajo in ga bogatijo z novimi vsebinami, ki so njihove. Pri tem pa morajo biti tudi sami pobudniki in uveljavljati nove vsebine, ki so odraz njihove generacije. Društveni odbori bodo vselej zadovoljni, ko jim bodo mladi predlagali in izvedli nekaj svojega. V marsikaterem društvu se to že dogaja, v marsikaterem bi se lahko. Sami mladi, pa morajo imeti dovolj oz. več poguma in iniciative, ker v društvu, dovolj je da preberemo statute, so možnosti osebnega in skupnega izražanje res neskončne. Pri tradicionalnih dejavnostih, npr. godbah, se podmladka res ni treba bati, medtem ko bi zborovstvo morda zahtevalo včasih drugačne prijeme.

O vsem se bomo pogovorili v teku naslednjega leta, ko bomo priredili posamezne tematske **delavnice / srečanja** za vsako dejavnost, da načrtamo razvojni plan za naslednje petletje. Tako da vas že sedaj vabim, da razmislite o novih predlogih in vsebinah za posamezna področja delovanja.

O delovanju Zveze in njenih članic redno poročajo tukajšnji **mediji**, ki večinoma dobro krijejo dogajanje v naši deželni ljubiteljski kulturi, čeprav se včasih tudi kje zatakne in so nekatere uredniške izbire nerazumljive, tega ne moremo spregledati. In morda bi marsikoga v naših kulturnih društvih

razveselil obisk Primorskega dnevnika, ki bi mu posvetil celo stran, tako kot se to dogaja za nekatera druga društva ali pa posebna reportaža radia in televizije.

Za krajevne italijanske medije je treba imeti dobro vez, še najtežje pa je z mediji v Sloveniji, kjer smo pravzaprav skoraj nevidni. V bližnji bodočnosti bo treba poleg klasičnih medijev bolje izkoristiti socialna omrežja in nove oblike komunikacije, ki jih obvladajo predvsem mlajši.

Delovanje Zveze in njenih društev zahteva veliko energij, zato bi bilo njeno delovanje težje brez vseh, ki nam sledijo in podpirajo naše delovanje - vsem, ki nam zaupate in sledite naj gre iskreni hvala.

Še posebno naj gre zahvala za delo, ki ga opravljajo, vsem, ki so prisotni v uradih, v teh, vsekakor razburkanih časih Tu so stebri 3M - Mariza, Metka in Mirna - strogo po abecednem vrstnem redu - ki so dejanske front women naše organizacije, tu pa sta še 2M - dragocena sodelavca Martin in Marko. Imamo pa še dodatne 3M - Martino, ki smo jo v ekipo vključili preko razpisa za sodelavca, in pa Mateja ter Martin, ki opravljata civilno službo. Dobro, da so z nami še Luigia, Greta in Karin, ki prekinejo prevlado M-jev. Vsem hvala in se priporočamo za naprej!

Rosani pa želimo čimprejšnje okrevanje, Sonii pa samo najlepše za malega Diegota.

Vsem vam pa dragi člani in članice želim lepega, tvornega in spodbudnega vzdušja, kot je v odboru naše zveze, veliko pozitivne energije, vztrajanja, novih obrazov in idej, ter racionalno in kakovostno upravljanje lastnih energij ter prostega časa, v čimtesnejšem soočanju z zvezo in njenimi organi, da bomo še vedno privlačna in v bodočnost usmerjena organizacija, ki temelji na trdnih osnovah preteklosti in vsekakor zdravi sedanjosti.